

РОЗДІЛ 9

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 343.13

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-3/99>

ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ: ДОКТРИНАЛЬНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ

CLOSURE OF CRIMINAL PROCEEDINGS ON CRIMES AGAINST LIFE AND HEALTH OF A PERSON: DOCTRINAL AND PRACTICAL PROBLEMS

**Гловюк І.В., адвокат, д.ю.н., професор, заслужений юрист України,
професор кафедри кримінально-правових дисциплін**
Інститут права Львівського державного університету внутрішніх справ

**Дроздов О.М., адвокат, д.ю.н., професор, заслужений юрист України,
професор кафедри кримінального процесу**
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

У статті досліджено, головним чином крізь призму практики Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду особливості закриття кримінального провадження на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України.

Розглянуто низку теоретичних та практичних аспектів застосування п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України в світлі позицій, викладених у постанові Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 13 лютого 2023 року.

Доведено, що поняття «злочин проти життя та здоров'я особи», вжите в нормі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК, охоплює (включає) не лише злочини, передбачені у розділі II Особливої частини КК України, а може включати й інші види злочинів, в яких об'єктом посягання є суспільні відносини щодо безпеки життя та здоров'я особи.

Автори відстоюють позицію, що правильним буде визначати поняття «злочин проти життя та здоров'я особи», виходячи із конкретних фактичних обставин вчиненого кримінального правопорушення, а саме з огляду на те, чи виступають об'єктом посягання цього злочину життя та здоров'я особи.

Аргументовано, що для точного застосування вказаної процесуальної норми в аспекті тлумачення поняття «злочин проти життя та здоров'я особи», має значення та обставина, якщо особі інкриміновано вчинення кримінального правопорушення за ч. 2 ст. 189 КК України з погрозою вбивства чи заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, з урахуванням того, що погроза вбивством (ст. 129 КК України) як самостійний склад не є тяжким чи особливо тяжким злочином.

Запропоновано алгоритм дій під час закриття кримінального провадження за п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК

Зазначено, що у випадках, якщо після повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або нетяжкого злочину проти життя та здоров'я особи закінчився строк досудового розслідування, визначений статтею 219 КПК України, то таке кримінальне провадження підлягає закриттю, звісно за умови відсутності інших підстав, які виключають можливість закриття такого кримінального провадження.

Ключові слова: кримінальне провадження; закриття кримінального провадження; тяжкий та особливо тяжкий злочин; злочин проти життя та здоров'я особи; повідомлення особі про підозру; строк досудового розслідування; Верховний Суд; практика Європейського Суду з прав людини; юридичні позиції Конституційного Суду України.

The article studies, mainly through the prism of the practice of the European Court of Human Rights, the Constitutional Court of Ukraine and the Supreme Court, the peculiarities of the closure of criminal proceedings on the basis of paragraph 10 of Part 1 of Art. 284 of the Criminal Procedure Code of Ukraine.

A number of theoretical and practical aspects of the application of paragraph 10 of Part 1 of Art. 284 of the criminal procedural code of Ukraine in the light of the positions set forth in the decision of the Joint Chamber of the Cassation Criminal Court of the Supreme Court of February 13, 2023.

It is proved that the concept of «crime against the life and health of a person,» used in the norm of paragraph 10 of part 1 of Art. 284 of the Criminal Procedure Code, covers (includes) not only the crimes provided for in section II of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine, but may also include other types of crimes in which the object of encroachment is public relations regarding the safety of life and health of a person.

The authors defend the position that it will be correct to define the concept of «crime against the life and health of a person,» based on the specific actual circumstances of the criminal offense committed, namely, whether the life and health of a person are the object of this crime.

It is argued that for the exact application of this procedural norm in the aspect of interpretation of the concept of «crime against the life and health of a person,» the fact that a person is charged with committing a criminal offense under Part 2 of Art. 189 of the Criminal Code of Ukraine with the threat of murder or causing grievous bodily harm, taking into account the fact that the threat of murder (Article 129 of the Criminal Code of Ukraine) as an independent composition is not a serious or particularly serious crime.

The algorithm of actions during the closure of criminal proceedings under paragraph 10 of Part 1 of Art. 284 of the Criminal Procedure Code.

It is noted that in cases where, after notification of a person of suspicion of committing a criminal offense or a minor crime against the life and health of a person, the period of pre-trial investigation specified in Article 219 of the Criminal Procedure Code of Ukraine has expired, such criminal proceedings are subject to closure, of course, provided that there are no other grounds that exclude the possibility of closing such criminal proceedings.

Key words: criminal proceedings; closure of criminal proceedings; a serious and especially serious crime; a crime against the life and health of a person; notification of suspicion to the person; period of pre-trial investigation; the Supreme Court; practice of the European Court of Human Rights; Legal Positions of the Constitutional Court of Ukraine.

Постановка проблеми. Пункт 10 ч. 1 ст. 284 КПК України містить обмеження щодо закриття кримінального провадження, якщо після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, випадками повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи. Ця норма зазнала протилежного тлумачення на практиці, адже, з одного боку, кримінальне провадження щодо особи, обвинуваченої за ч. 2 ст. 189 КК, а саме, у вчиненні вимагання передачі чужого майна та права на майно з погрозою насильства над потерпілим та його близькими родичами, було закрито на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК; з іншого боку, є позиції, що поняття «злочини проти життя та здоров'я особи», вжите в п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК, охоплює (включає) як злочини, передбачені в розділі II Особливої частини КК, основним об'єктом яких є життя та здоров'я особи, так і злочини, передбачені іншими розділами Особливої частини КК, що містять склади кримінальних правопорушень, додатковим об'єктом у яких є життя та здоров'я особи [1]. ОП ККС ВС сформулювала висновок щодо застосування положень п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК: викладене у п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК поняття «злочини проти життя та здоров'я особи» охоплює не тільки злочини, передбачені в розділі II Особливої частини КК, а також включає й інші склади злочинів, у яких додатковим об'єктом посягання є життя та здоров'я особи. При вирішенні питання про закриття кримінального провадження на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК необхідно виходити з інкримінованих фактичних обставин вчиненого кримінального правопорушення та враховувати, з огляду на положення ст. 12 КК, тяжкість відповідного злочину, об'єктом посягання (основним або додатковим) якого є життя та здоров'я особи. Якщо з огляду на приписи ст. 12 КК та санкцію відповідної кримінально-правової норми злочин із додатковим об'єктом посягання у виді життя та здоров'я особи є тяжким чи особливо тяжким, то він для застосування положень п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК охоплюється поняттям «тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи». Отже, враховуючи викладене постала нагальна практична потреба в оцінці такого нормативного підходу та судової практики в аспекті забезпеченні додержання принципу правової (юридичної) визначеності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми закриття кримінального провадження останнім часом постійно перебувають у фокусі уваги науковців. Під різними кутами зору вони розглядалися як в наукових працях авторів цих рядків, так і в роботах Ю. Алєніна, І. Басистої, Н. Боржецької, Г. Глобенко, В. Дрозд, В. Завтура, О. Капліної, Г. Крет, А. Лапкіна, В. Навроцької, Х. Павич, Г. Рось, М. Стоянова, І. Тітка, О. Торбаса, К. Токаренко, Д. Шилової та інших вчених та практиків. Проте, відповідна проблематика в контексті дослідження нормативного змісту поняття «злочину проти життя та здоров'я особи», викладеного у п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК з урахуванням наведеної практики ККС була предметом дослідження лише у праці І. Басистої [2].

Метою статті є, по-перше, оцінка застосованої законодавцем юридичної техніки задля встановлення того, чи охоплює своїм змістом поняття «злочин проти життя та здоров'я особи» у п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК не тільки злочини, передбачені в розділі II Особливої частини КК, а й інші склади злочинів; по-друге, з'ясування значення для точного застосування вказаної процесуальної норми в аспекті тлумачення поняття «злочин проти життя та здоров'я особи» (на прикладі ч. 2 ст. 189 КК України).

Виклад основного матеріалу. *Конституційна та конвенційна рамки питання.* Питання тлумачення формулювання повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи слід розглянути, найперше вихо-

дячи з зобов'язань держави за Конституцією України та ст. 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція). Відповідно до Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3). У Рішенні Конституційного Суду України від 1 червня 2016 року № 2-рп/2016 вказано, що «держава, виконуючи свій головний обов'язок – утвердження і забезпечення прав і свобод людини (ч. 2 ст. 3 Конституції України) – повинна не тільки утримуватися від порушень чи непропорційних обмежень прав і свобод людини, але й вживати належних заходів для забезпечення можливості їх повної реалізації кожним, хто перебуває під її юрисдикцією» (абз. 1 п. 3 мотивувальної частини) [3].

Конституційний Суд України вважає, держава має позитивний обов'язок створювати належні національні організаційно-правові механізми притягнення особи до кримінальної відповідальності, які здатні гарантувати всебічну охорону людської гідності, зокрема забезпечувати функціонування та завершення кримінального провадження таким чином, щоб було дотримано найважливіших конституційних гарантій захисту особи від необгрунтованого кримінального переслідування, а саме базового принципу верховенства права і пов'язаних із ним принципів, як-от: презумпція невинуватості, незворотність дії в часі (заборона ретроактивності) кримінального закону, принцип *nullum crimen, nulla poena sine lege* („немає закону – немає злочину, немає закону – немає кари“), а також права викласти свою позицію та права на справедливий судовий розгляд (підп. 2.1 п. 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України (Другий сенат) від 8 червня 2022 року № 3-р(П)/2022) [4].

Статтею 27 Конституції України встановлено, що кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави – захищати життя людини.

Аналіз статей 27, 28 Основного Закону України у системному зв'язку з його статтею 3, наведених юридичних позицій Конституційного Суду України дає підстави стверджувати, що у статтях 27, 28 Конституції України інституціалізовано не лише негативний обов'язок держави утримуватися від діянь, які посягали б на права людини на життя та повагу до її гідності, а й *позитивний обов'язок держави*, який полягає, зокрема, в *забезпеченні належної системи національного захисту конституційних прав людини шляхом розроблення відповідного нормативно-правового регулювання*; впровадженні ефективної системи захисту життя, здоров'я та гідності людини; створенні умов для реалізації людиною її фундаментальних прав і свобод; гарантуванні порядку відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушень конституційних прав людини; *забезпеченні невідворотності відповідальності за порушення конституційних прав людини* (абз. 5 підп. 2.1 п. 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 23 листопада 2017 року) [5].

Статтею 2 Конвенції встановлено, що право кожного на життя охороняється законом. Нікого не може бути умисно позбавлено життя інакше ніж на виконання смертного вироку суду, винесеного після визнання його винним у вчиненні злочину, за який закон передбачає таке покарання (частина 1).

Здійснюючи тлумачення, Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) виходить з того, що предмет і мета Конвенції, як засобу захисту людей, вимагають розуміти і застосовувати її положення у спосіб, який робить їх вимоги конкретними і дієвими (McCann і Інші проти Сполученого Королівства, § 146). Стаття 2 Конвенції містить *два матеріальні зобов'язання*: загальне зобов'язання захистити право на життя за допомогою закону і заборону умисного заподіяння смерті, обмежене вичерпним переліком винятків (Voso проти Італії (dec.)). З огляду на осново-

положний характер, ця стаття містить також *процесуальне зобов'язання* здійснити ефективне розслідування заяв про порушення її матеріального аспекту (Armani Da Silva проти Сполученого Королівства [ВП], § 229)

ЄСПЛ неодноразово підкреслював, що стаття 2 Конвенції може застосовуватись навіть у тому випадку, коли особа, яка вважає себе потерпілою від порушення права на життя, не померла. Стаття 2 § 1 примушує державу не лише утримуватись від умисного чи протиправного спричинення смерті, але й вживати необхідних заходів для захисту життя осіб, які перебувають під її юрисдикцією (Centre de ressources juridiques au nom de Valentin Câmpreanu проти Румунії [ВП], § 130). Загалом, це позитивне зобов'язання має дві складові: а) запровадити нормативно-правову базу і б) вживати практичних превентивних заходів. Зобов'язання захищати право на життя, закріплене цим положенням, в сукупності із загальним обов'язком, покладеним на державу на підставі статті 1 Конвенції «гарантувати[вати] кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені ... [у цій] Конвенції», передбачає і вимагає провадити ефективне розслідування, якщо застосування сили, тим паче представниками держави, спричинило загибель людини (McCann і Інші проти Сполученого Королівства, § 161).

ЄСПЛ поширив це зобов'язання на випадки завдання потенційно смертельних поранень або смерті за обставин, які можуть спричинити відповідальність держави за недбалість (див., наприклад, у сфері охорони здоров'я: Lopes de Sousa Fernandes проти Португалії [ВП], § 214, і дорожньо-транспортних пригод: Anna Todorova проти Болгарії, § 72). У подібних випадках стаття 2 Конвенції також зобов'язує державу запровадити ефективну і незалежну судову систему, яка надавала би правові засоби для встановлення фактів, примушувала би винних відповідати за свої вчинки і надавала би потерпілим можливість отримати належне відшкодування (Sinim проти Туреччини, § 59; Ciechońska проти Польщі, § 66). У справах цього виду Суд поступово і з певними змінами запровадив загальні принципи, що стосуються обов'язку провести розслідування, зокрема, невід'ємні мінімальні стандарти. Розкриваючи суть взаємозв'язку між матеріальним і процесуальним аспектами, ЄСПЛ наголошує, що зобов'язання держави провести ефективне розслідування у практиці Суду вважається зобов'язанням, невід'ємним від статті 2, яка вимагає, зокрема, щоб право на життя було «захищене законом» [6, п. 1, 3, 4, 8, 126–127].

Наведений підхід відображено й у доктрині кримінального процесу, в якій обґрунтовано стверджується, що під позитивними зобов'язаннями держави у сфері кримінального провадження слід розуміти обов'язки держави в особі її компетентних органів забезпечити належну нормативну регламентацію порядку здійснення кримінального провадження, засновану на ідеї балансу приватних і публічних інтересів, включаючи визначення завдань такого провадження та кола правових засобів, якими вони будуть досягнуті, а також обов'язки осіб, що здійснюють від імені держави кримінальне провадження, забезпечити відповідний стандарт правозастосовної діяльності на всіх стадіях та в усіх видах проваджень кримінального процесу, зокрема й у межах міжнародного співробітництва під час кримінального провадження [7, с. 186–187].

Важливе значення у цьому контексті має і формулювання кримінально-правової заборони. Стаття 7 Конвенції вимагає існування правових підстав для визнання винним у вчиненні кримінального правопорушення і призначення покарання. Завдання Суду полягає у тому, аби переконатись, що на момент скоєння обвинуваченим діяння, яке стало причиною для переслідування і визнання винним, існувало правове положення, котре робило таке діяння караним, і що призначене покарання не перевищувало межі, встановлені цим положенням (Соєте і Інші проти

Бельгії, § 145; Del Río Prada проти Іспанії [ВП], § 80). Принцип передбачення законом злочинів і покарань вимагає, аби правопорушення і покарання за їх скоєння були чітко визначені у законі. Відсутність «якості закону» щодо визначення правопорушення або покарання, котре має за нього застосовуватись, спричиняє порушення статті 7 Конвенції (Kafkaris проти Кіпру [ВП], §§ 150 і 152). Щодо передбачуваності закону, підсудний повинен мати можливість знати на підставі формулювання чинного положення, за потреби – за допомогою тлумачення, наданого судами, а у певних випадках – звернувшись за порадою до фахівця, які дії або бездіяльність спричиняють для нього кримінальну відповідальність, і яке покарання у зв'язку з цим йому загрожує (Cantoni проти Франції, § 29; Kafkaris проти Кіпру [ВП], § 140; Del Río Prada проти Іспанії [ВП], § 79). Поняття «порада фахівця» відсилає до можливості звернутись за порадою до адвоката (Chauvy і Інші проти Франції (déc.)) або юриста (Jorgic проти Німеччини, § 113) [8, п. 19, 22, 24].

Отже, Україна має позитивні зобов'язання стосовно захисту життя та здоров'я осіб, зокрема у частині формування відповідного кримінального та кримінального процесуального законодавства.

Кримінально-правова та кримінально-процесуальна рамки питання. Аналіз системи Особливої частини КК дає підстави для висновку, що вона в основному базується на особливостях *родових об'єктів складів злочинів*. Саме особливості родового об'єкта дозволили провести науково обґрунтовану класифікацію всіх злочинів та відповідних кримінально-правових норм, тобто об'єднати їх в межах конкретних розділів КК, якими закріплена відповідальність за посягання на тотожні або однорідні суспільні відносини.

Оскільки родовий об'єкт «відображує» характер і суспільну значущість різних груп суспільних відносин, які виступають об'єктом злочину, то це дозволяє використати його властивість і для послідовного розміщення окремих розділів у межах Особливої частини КК. *Самі назви окремих її розділів здебільше і вказують на родовий об'єкт відповідної групи злочинів*. Наприклад, розділ перший «Злочини проти основ національної безпеки України» саме і відображує родовий об'єкт цієї групи злочинів. *Водночас окремі розділи відображують у своїх назвах особливості безпосередніх об'єктів основних груп злочинів, що ними об'єднані*. Зокрема, у розділі II об'єднані злочини проти життя та здоров'я особи, у розділі III — злочини проти волі, честі та гідності особи.

Статематизація злочинів за їх об'єктами має важливе кодифікаційне значення. Наприклад, приймаючи новий закон, яким встановлюється кримінальна відповідальність за певний злочин, законодавець одразу включає його у відповідний розділ КК залежно від особливостей його родового або безпосереднього об'єкта. Така науково обґрунтована систематизація в КК кримінально-правових норм про відповідальність за окремі злочини має важливе значення для застосування цього закону, з'ясування його дійсного змісту, відмежування від суміжних злочинів, а також орієнтування у самому КК [9, с. 12–13].

Наведене дозволяє стверджувати, що КК не виключає можливість нормативного закріплення окремих видів кримінальних правопорушень, в яких об'єктом посягання можуть виступати життя та здоров'я людини не лише в Розділі II КК. Звісно закріплення таких видів кримінальних правопорушень в інших Розділах КК може свідчити про певні недоліки законотворчої діяльності та юридичної техніки (хоча і не завжди), проте це не виключає загальнообов'язковості таких кримінально-правових заборон. Інакше б це призвело до невинного вибіркового підходу, значного послаблення захисту життя та здоров'я людини та зрештою порушення Україною своїх міжнародних позитивних зобов'язань у сфері прав людини. Наприклад, йдеться про посягання на життя дер-

жавного чи громадського діяча, торгівлю людьми, вимагання, розбій, протидія законній господарській діяльності, незаконне заволодіння транспортним засобом, Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, посягання на життя журналіста, примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань, посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, і інші кримінальні правопорушення, де додатковим об'єктом є суспільні відносини щодо безпеки життя та здоров'я людини.

Якщо розглянути це питання на прикладі ст. 189 КК, то вона передбачає кримінальну відповідальність за вимогу передачі чужого майна чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою насильства над потерпілим чи його близькими родичами, обмеження прав, свобод або законних інтересів цих осіб, пошкодження чи знищення їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці, кваліфікуючою ознакою є посягання з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, із заповіданням тяжкого тілесного ушкодження, що свідчить про додатковий об'єкт.

Аналіз положення викладеного у п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК дозволяє стверджувати, що кримінальне провадження закривається в разі, якщо після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, визначений ст. 219 КПК, крім випадку повідомлення особі про підозру лише у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи. Наведене виключає можливість закриття кримінального провадження в разі, якщо після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, визначений ст. 219 КПК, крім випадку повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або нетяжкого злочину проти життя та здоров'я особи.

Відмітимо, що саме так вирішила це питання ОП ККС ВС, з цим слід повністю погодитись. Інше тлумачення було б формальним у аспекті захист права людини та життя.

Висновки. Отже, поняття «злочин проти життя та здоров'я особи», вжите в нормі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України, охоплює (включає) не лише злочини, передбачені у розділі II Особливої частини КК, а може включати й інші види злочинів, в яких об'єктом посягання

є суспільні відносини щодо безпеки життя та здоров'я особи. Правильним буде визначати поняття «злочин проти життя та здоров'я особи», виходячи із конкретних фактичних обставин вчиненого кримінального правопорушення, а саме з огляду на те, чи виступають об'єктом посягання цього злочину життя та здоров'я особи.

Для точного застосування вказаної процесуальної норми в аспекті тлумачення поняття «злочин проти життя та здоров'я особи», має значення та обставина, зокрема, у ситуації, коли особі інкриміновано вчинення кримінального правопорушення за ч. 2 ст. 189 КК з погрозою вбивства чи заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, з урахуванням того, що погроза вбивством (ст. 129 КК) як самостійний склад не є тяжким чи особливо тяжким злочином. А саме, у випадках, якщо після повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або нетяжкого злочину проти життя та здоров'я особи закінчився строк досудового розслідування, визначений ст. 219 КПК України, то таке кримінальне провадження підлягає закриттю, звісно за умови відсутності інших підстав, які виключають можливість закриття такого кримінального провадження.

Таким чином, при вирішенні питання про закриття кримінального провадження за п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК можливим є наступний алгоритм дій, з урахуванням позиції ОП ККС по справі № 932/8842/20 від 13 лютого 2023 року. Перш за все, слід з'ясувати виходячи з матеріалів кримінального провадження чи дійсно повідомлено особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення та чи немає відомостей про скасування такого повідомлення про підозру. Наступний крок – слід встановити чи закінчився строк досудового розслідування. Далі, якщо такий строк закінчився, то необхідно звернути увагу на правову кваліфікацію кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа та статтю (частину статті) КК України. Аналізуючи статтю (частину статті) КК України, яка зазначена у повідомленні про підозру, слід з'ясувати, з урахуванням наведеного у постанові ОП ККС по справі № 932/8842/20 від 13 лютого 2023 року висновку, чи не повідомлено особі про підозру у вчиненні злочину проти життя та здоров'я особи. Якщо буде встановлено, що особі повідомлено про підозру у вчиненні злочину проти життя та здоров'я особи тоді, з огляду на приписи ст. 12 КК та санкцію відповідної кримінально-правової норми, слід з'ясувати чи не є інкримінований підозрюваному злочин тяжким чи особливо тяжким, якщо такий злочин не є тяжким або особливо тяжким, тоді кримінальне провадження закривається.

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду у справі № 932/8842/20 від 13 лютого 2023 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109075145>
2. Басиста І. Щодо застосування п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України у ситуації, коли необхідно вирішити питання щодо кримінального правопорушення, яке посягає на «два безпосередні об'єкти», одним з яких є життя і здоров'я людини. Кримінальна юстиція в Україні: реалії та перспективи: матеріали Круглого столу (23 вересня 2022 року) / упор. І. Гловюк, Н. Лашук, В. Навроцька, І. Серкевич, Н. Устрицька. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 123–128.
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення третього речення частини першої статті 13 Закону України «Про психіатричну допомогу» (справа про судовий контроль за госпіталізацією недієздатних осіб до психіатричного закладу) № 2-рп/2016 від 1 червня 2016 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-16#Text>
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційною скаргою Кротюка Олександра Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 частини першої статті 284 Кримінального процесуального кодексу України (справа щодо презумпції невинуватості) № 3-р(II)/2022 від 8 червня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-22#Text>
5. Рішення Конституційного Суду України (Велика палата) у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення третього речення частини третьої статті 315 Кримінального процесуального кодексу України № 1-р/2017 від 23 листопада 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-17#Text>
6. Довідник із застосування статті 2 Європейської конвенції з прав людини. Право на життя. Оновлено 31 серпня 2018. С. 50. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_2_UKR.pdf
7. Гловюк І., Дроздов О., Завтур В., Дроздова О. До розробки концепту позитивних зобов'язань держави у сфері прав людини у кримінальному провадженні (на прикладі статті 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). *Право України*. 2022. № 1. С. 156–189.

8. Довідник із застосування статті 7 Європейської конвенції з прав людини. Ніякого покарання без закону: принцип встановлення законом кримінальних правопорушень і покарань. Оновлено 30 квітня 2017 року. С. 26. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_7_UKR.pdf

9. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2010. 608 с.